

VÄLFÄRDS HOTAR

Välfärdsfusk och organiserad kriminalitet fortsätter att frodas trots ökade insatser från statsapparaten. Bland de utbetalande myndigheterna växer desperationen gentemot ett regeringskansli ovilligt att ta tag i grundläggande strukturförändringar av välfärdssystemen. – Kriminella aktörer vill underminera välfärdsstaten. System som stärker deras möjligheter kan bli ett allvarligt demokratiskt problem, menar Pia Bergman, Skatteverkets nationella samordnare mot grov ekonomisk brottslighet.

Text: Mats Lundström Illustrationer: Erik Nylund

Dn regnfuktig dag strax före jul samlades ledande myndighetsrepresentanter från de största aktörerna i statens transfereringssystem samt från de rättsvårdande myndigheterna. Veckan innan hade en statlig utredning, under ledning av Sven-Erik Österberg (S), konstaterat att svinnet ur välfärdssystemen sedan 2005 uppgått till minst 300 miljarder kronor. Där ingår såväl medvetet som omedvetet fusk samt organiserad välfärds-kriminalitet.

På mötet i december deltog representanter från 19 myndigheter. Först och främst de stora utbetalarna. Försäkringskassan – cirka 230 miljarder kronor per år och Arbetsförmedlingen – 80 miljarder. Utöver dessa deltog även andra transfereringstunga

myndigheter såsom Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och CSN med flera. Alla hårt drabbade.

INITIATIVET TILL MYNDIGHETSTRÄFFEN har fått namnet MUR – Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, mot missbruk och brott i välfärdssystemet.

Valet av namn andas desperation. Sedan Sunt Förnuft för snart tre år sedan första gången beskrev hur fusk och organiserad kriminalitet gradvis bryter ner förtroendet för välfärden så har problematiken inte minskat. Fortfarande försvinner nästan 20 miljarder ur systemen varje år.

– Trots ökad myndighetssamverkan minskar inte missbruket. Frågan är hur stort svinnet skulle vara om vi inte skulle haft de insatser som vi faktiskt har infört, säger Pia Bergman.

MUR-träffen i december föranleddes av den skrämmande läsning som finns i rapporten *Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet*, utgiven av Polismyndigheten hösten 2019. Där utmålas brottslighet mot välfärdssystemen som fortsatt omfattande och allvarlig.

Systemen läcker på ett oräkneligt antal sätt och det är ingen hejd



FUSKET DEMOKRATIN

Brott utan brottsoffer

→ Valfärdssystemen betalar varje år ut knappt 600 miljarder kronor vilket innebär att varje promille av fusk handlar om minst en halv miljard kronor.

→ Valfärdsbrott drabbar inget fysiskt brottsoffer vilket gör att det inte finns någon målsägande som anmäler. Det är "bara" den stora massan av anonyma skattebetalare som drabbas.

→ Brotten kan utföras utan inblandning av våldsamheter. Det behövs inga vapen eller sprängmedel och skaderisken är liten. Dessutom köps ofta brottsliga upplägg som ett paket, "crime-as-a-service". Det är något som ökar stort inom den digitala sfären.

→ Risken för upptäckt anses vara liten och kontroller görs bara i efterhand. Oavsett om kriminella avslöjas betalar de sällan eller aldrig tillbaka pengar de stulit ur systemen.

→ Även om straffen har skärpts är de korta jämfört med annan grov brottslighet.

→ på fantasirikedomen hos dem som utnyttjar detta faktum. Några exempel:

Ideella föreningar startas enkom i syfte att begära utbetalningar från olika välfärdssystem, falska läkarintyg används för att göra anspråk på sjukpenning, uppblåsta årsredovisningar lämnas till Bolagsverket samtidigt som anställningsavtal och lönespecifikationer fabriceras för bedrägerier mot lönegarantin, falska röntgenbilder används för att begära statligt tandvårdsstöd. Studiebidrag och studielån tas i bedrägligt syfte, ibland för att skickas till terroriststämplade organisationer.

ETT OMRÅDE SOM redan för tre år sedan var ett av de allvarligaste, problemen med folkbokföringen och falska identiteter, kvarstår.

En stor del av bidragsbrotten, individuella såväl som storskaligt organiserade, utgår från folkbokföringen. Det handlar om identitetsstöd, falska id-handlingar, falska uppgifter i folkbokföringen såsom felaktiga adresser eller oriktiga åldersuppgifter. Skatteverket bedömer dessutom att brottslighet med utnyttjade identiteter har ökat under senare år.

När Riksrevisionen för några år sedan granskade folkbokföringen konstaterades att verksamheten inte bedrivs på ett effektivt sätt.

– Att det finns svårigheter med att upprätthålla kvaliteten i registret bör betraktas som allvarligt, menade Henrik Allansson, projektledare på Riksrevisionen, vid publiceringen av granskningen.

PROBLEMEN I FOLKBOKFÖRINGEN ställer till det även för Försäkringskassan. Ett exempel är så kallade skenskrivningar som fortsätter att orsaka



Falsa röntgenbilder används för att få tandvårdsstöd.

felaktiga utbetalningar. Försäkringskassan beskriver att skenskrivningar används för att begära bostadsbidrag och underhållsstöd. Skenskrivningar görs också i syfte att utvandrare personer ska kunna behålla pågående förmåner. Migrationsverket har även sett att skenäktenskap använts för att ta

personer till Sverige.

Ett av de värsta områdena är LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Inom LSS sker det mest ovärdiga utnyttjandet av försvarslösa individer. Här finns också en problematik där kriminaliteten åter sig in i förvaltningen, exempelvis genom att anställda säljer uppgifter från myndigheternas databaser. Flera sådana fall har avslöjats av Försäkringskassan.



Välfärdsfusket genom åren – utredning på utredning utan verkliga åtgärder

BROTTLIGT UTNYTTJANDE av de svenska välfärdssystemen har en historia. Ökningen började under 1980-talet och växte snabbt på 1990-talet då arbetsmarknadspolitikerna i stor skala flyttade över arbetslösa till olika former av välfärdsbidrag.

Bidragsfusket var inledningsvis inte så utbrett, men vid millennieskiftet började läckaget uppmärksammas, bland annat via flera inslag i SVT:s *Uppdrag Granskning*.

Nu började också problem uppmärksammas via utredningar och rapporter, men utan att något förändrades. Tvärtom växte nivåerna av fusk och misstag i utbetalningarna i samband med att servicenivåerna och antal bidrag utökades kraftigt. I dag hanterar Försäkringskassan minst ett femtiotal olika

bidrag som kan kombineras på ett oräknligt antal sätt vilket gör det omöjligt att kontrollera i efterhand.

Dåvarande statsminister Göran Persson varnade redan 2003 för social turism, det vill säga personer som flyttar från ett land till ett annat för att med inget eller lite förvärsarbete utnyttja det mottagande landets sociala trygghetssystem, främst mellan EU:s medlemsstater. Till skillnad från många andra medlemsländer infördes aldrig några övergångsregler på grund av läsningar i riksdagen.

NÅGRA NEDSLAG i utrednings- och rapportfloden kring välfärdskriminalitet och bidragsbrott:

2000 Professor Sven-Åke Lindgren synar i sin forskning begreppet ekonomisk brottslighet. Då fanns inte ens bidragsbrott i polisens begreppsindelning, troligen av ideologiska skäl vilket har speglat inställningen till bidragsfusk ända till i dag.

2005 Massmedial uppmärksamhet bidrar till att delegationen mot felaktiga utbetalningar (FUT) tillsätts för att stärka legitimiteten för välfärdssystemet. Tio rapporter publiceras. Ett förslag om att arbetsgivare ska lämna månadsuppgifter om lön tas fram 2008, utreds sedan 2011, men införs först 2018, det vill säga hela tio år senare.

2006 En utredning om bidragsbrott leder fram till bidragsbrottsla-

INOM LSS PÅGÅR de pekuniärt största bedrägerierna. Mellan 2004 och 2016 ökade statens kostnad för ersättningen från 10 miljarder kronor till 30 miljarder kronor.

Ersättningen för en funktionshindrad brukare ligger i genomsnitt på cirka två miljoner kronor årligen. Det finns bolag som har hundratals brukare som kunder och därmed omsätter många hundra miljoner årligen. Ett fall i Göteborg sticker ut där ägaren dömts till flerårigt straff och är skyldig staten många tiotals miljoner kronor, men som via bulvaner lyckades återvända till LSS-branschen och fuska till sig nya miljoner i bidrag, pengar som bland annat gått till lyxkonsumtion och köp av en tiomiljonersvilla.

Det är inte ett unikt fall. En studie med intervjuer av Försäkringskassans kontrollutredare av fusk, som Sunt Förnuft har hittat, vittnar om den frustration som finns på myndigheten:

”...hur fan fungerar det i landet egentligen? För hade politikerna [vetat vad vi vet]... och sett vad vi ser... de hade inte... de hade inte trott oss.”

En annan informant i samma studie säger att media alltid vinklar fel genom att utmåla kontrollerna som övergrepp på enskilda, exempelvis inom assistansersättning via LSS:

”...jag tror att hade man gått ut och frågat allmänheten hur de hade velat ha det med kontroll och hela alltet, med trygghetssystemen och det, så hade vi bara fått ett svar: 'för helvete, gör allt ni kan för att det inte ska gå ut fel!'.”

YTTERLIGARE ETT OMRÅDE som ökat markant på senare år är det som numer kallas arbetslivskriminalitet. Också detta område är kopplat till falska eller utnyttjade identiteter, men även handel med arbetstillstånd. Ofta skaffar sig tredjelandsmedborgare (utanför EU) flera identiteter

i Sverige och kan på så sätt tillskansa sig och andra bidrag från Arbetsförmedlingen.

Oredan med identiteter har gett upphov till ett omfattande skuggsamhälle där utländsk arbetskraft exploateras.

– När vi är ute på våra arbetsplatskontroller hittar vi många som arbetar med okvalificerade arbetsuppgifter, ofta från tredjeländ. Det är fel att sådant arbete utförs av personer från länder långt borta när det redan finns stora grupper i Sverige av legala men arbetslösa flyktingar som skulle kunna utföra samma arbete, säger Pia Bergman på Skatteverket.

ENLIGT ARBETSFÖRMEDELINGEN är det värst inom fem branscher; bygg, städ, restaurang, skönhets och transport. Inom arbetslivskriminalitet förekommer även samarbete om oriktiga uppgifter mellan arbetsgivare och arbetsökande.

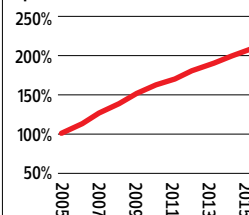
– Vi är medvetna om denna typ av överenskommelser, säger Eva-Lena Edberg, chef för Arbetsförmedlingens uppföljning och kontroll.

Hon berättar att det även finns fall där arbetsgivaren är i stark beroendeställning till arbetsgivaren.

– Arbetstagaren får lön insatt på sitt konto men tvingas sen att betala tillbaka delar av lönen till arbetsgivaren. Sedan anger arbetsgivaren till oss på Arbetsförmedlingen att den fulla lönen har betalats ut och får därmed anställningsstöd (bidrag) på felaktiga grunder. ■

Fotnot: Studien som det refereras till heter *Bidragsbrott ur ett kontrollperspektiv. En studie om försäkringsutredares erfarenheter och uppfattningar av myndigheternas förmåga att motverka bidragsbrott* (Elias Grabka 2019). Citaten är något redigerade.

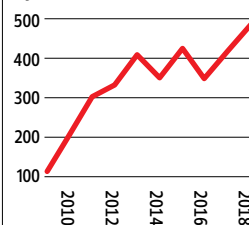
Kostnadsökning i procent sedan 2005.



LSS-kostnader rusar

Samhällets kostnaderna för LSS ökade kraftigt fram till 2015 då Försäkringskassan började bromsa efter ett par uppmärksammade fall av kriminalitet, men har sedan ökat brant igen. Antalet funktionshindrade brukare har efter 2015 dock minskat något vilket indikerar att kostnaderna per brukare har vuxit. LSS kostar cirka 30 miljarder kronor om året medan rättsväsendet kostar drygt 40 miljarder kronor (2018).

Antal beviljade nya arbetstillstånd 2009–2018.



Arbetstillstånd - LSS

Samtidigt har arbetstillstånden för att arbeta med personlig assistens ökat radikalt.

gen 2007 vilket är första gången begreppet bidragsbrott får en juridisk betydelse. Lagen visar sig dock vara tandlös när brottsligheten blir allt mer utstuderad. Den gäller inte heller företag.

2011 Sekretesshinder utreds och leder till en ny lag 2016, som visade sig vara helt otillräcklig.

2012 Första utredningen om betydande och systematiskt fusk inom LSS. Inga åtgärder av betydelse genomförs, men Försäkringskassan utvidgar sina kontroller vilket bitvis hämmar den värsta kriminaliteten.

2017 Lars-Erik Lövdén (S) presenterar en större utredning om kvalificerad välfärdsbrottslighet. Enligt Lövdén

vädjar myndigheterna om att något måste göras. Trots flera skarpa förslag genomförs i stort sett inget.

2018 Bidragsbrottslagen utvärderas i en utredning och först nu föreslås att även företag ska omfattas. Enligt förslaget höjs maxstraffet för grovt brott från fyra till sex år och preskriptionstiden för ringa och vårdslösa bidragsbrott förlängs från ynka två till fem år.

2018 Regeringen ger i stället Polis- och Åklagarmyndigheten uppdraget att ta fram en plan med åtgärder för att förbättra den låga upplärningen.

2018 En utredning startas om samordning av statliga utbetalningar från välfärdsystemen så som det fungerar i Norge där en

särskild myndighet sköter utbetalningarna. I Sverige leder inte utredningen till något bestående resultat.

2019 Efter upptäckten av att många tiotusentals individer befinner sig i Sverige olagligt i ett parallellsamhälle (varav en är den dömda terroristen Rakhmat Akilov som mördade flera personer på Drottninggatan 2017), ska röran med samordningsnumren och oordningen i folkbokföringen utredas och redovisas våren 2021.

2020 Arbetsförmedlingens före generaldirektör Mikael Sjöberg ska utreda åtgärder mot kriminalitet i arbetslivet, men bedömare anser att hans uppdrag borde fokusera på hur lagstiftningen kan förändras.

SÅ SLUTS CIRKELN FÖR ARBETSLIVSKRIMINALITETEN

Organiserad brottslighet blandar vit, grå och svart verksamhet. Så här kan det gå till i ett bolag i städbranschen.

9

NÄR ARBETSLÖSHET är ett faktum för anställda träder a-kassan in, återigen tar ägarna hand om ersättningen.

10

DÄREFTER KAN FÖRSÖRJNINGSTÖD, bostadsbidrag och andra bidrag sökas.

11

FÖRETAGET AVREGISTRERAS.

Sedan kan huvudpersonerna åter påbörja cirkeln eller kliva in i olika delar av cirkeln igen.

8

EFTER KONKURSEN kan de anställda erhålla lönegarantier från Arbetsförmedlingen, men ofta tar ägarna hand om garantierna.

7

OM VERKSAMHETEN UTSÄTTS för granskning försätts den snabbt i konkurs.

5000	1250
4000	1000
6500	1625
35000	8750
100000	25000
12000	3000
10000	2500

1

BOLAGET STARTAS av en folkbokförd individ med prickfri identitet. Bolaget kan även få starta eget-bidrag från Arbetsförmedlingen för att komma igång. I städbranschen är det vanligt, i synnerhet inom offentlig sektor, att upphandlingar styrs av principen om lägsta pris. Det gynnar bolagskriminalitet och missgynnar skötsamma städbolag.

2

PERSONAL ANSTÄLLS. Kan vara släktingar eller med annan anknytning till bolagets ägare, ibland via anhörighetsinvandring. Ofta är de bara anställda på papperet.

3

ANHÖRIGINVANDRING ger, efter att uppehålls- eller arbetstillstånd erhållits, tillgång till en rad bidrag, till exempel graviditets- och föräldraersättning, barnbidrag och. Anhörigas e-legitimationer hanteras av bolagets ägare.

5

ARBETET UTFÖRS i själva verket av papperslösa personer med samordningsnummer utan arbetstillstånd och till låga löner som betalas ut svart. Ofta bor de tillsammans med ett dussin andra personer på en adress i någon förort.

4

SJUKSKRIVNINGAR ger rätt till ersättning från Försäkringskassan. Ofta används falska intyg.

6

VERKSAMHETEN BLÅSES UPP med bluffredovisningar och många anställda med skenbart höga inkomster. Bolaget skrivs också ofta över på målvakter medan tillgångarna kontrolleras av de egentliga ägarna. Otillåtna lån ur företagskassan kan göras och kontanter kan föras ut utomlands med hjälp av kurirer.

MÅNGA ORSAKER BAKOM

För att förstå varför välfärdsfusk och kriminalitet i välfärden är så omfattande behöver några begrepp förklaras.

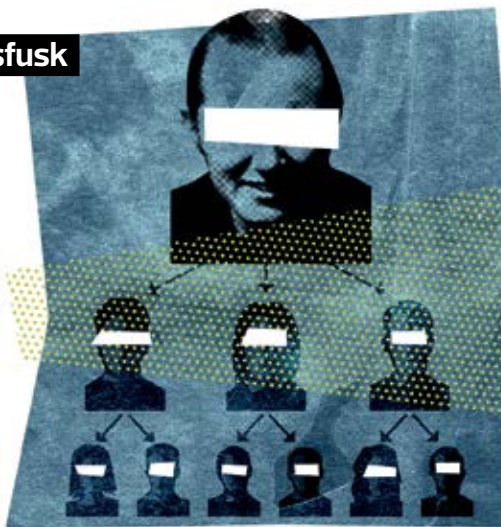
HEDER OCH SAMVETE. En underskrift, nu mer oftast digital via e-legitimation, räcker för att få olika typer av bidrag så länge man är en del av systemet oavsett om man arbetar eller inte. Alla underskrifter görs på heder och samvete. Det innebär att man intygar att uppgifterna är fullständiga och sanningsenliga. Det enkla förfarandet med underskrifter beror på myndigheternas övergripande uppdrag om att ge medborgarna snabb och god service.

Uppsåtet är gott, men ett tilltagande välfärdsfusk visar att förståelsen för vad heder och samvete innebär har minskat. Det här irriterar många, bland andra opinionsbildaren Rebecca Weidmo Uvell, tidigare Slöseriombudsman på Skattebetalarna, som upprepade gånger de senaste åren kritiserat bristen på kontroller och hur betydelsen av heder och samvete har urholkats.

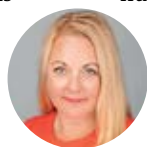
” Det mesta av fuskets kan det offentliga inte ens föreställa sig.

– Eftersom vår tradition i svensk offentlighet är byggd på tillit har inga välfärdssystem inbyggda kontroller. Vi kontrollerar i stället i efterhand. Det näret är stormaskigt och fångar en mycket liten andel av fuskandet. Det mesta av fuskets kan det offentliga inte ens föreställa sig och när de väl får inblick är det för sent. Efterkontroller är dyra och inte alls lika effektiva. Alla system som ger bidrag måste ha kontrollerna inbyggda, säger hon.

PERSONNUMMER/SAMORDNINGSNUMMER. Alla som folkbokförs i Sverige får ett



personnummer av Skatteverket. Samordningsnummer är en sorts identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda i Sverige. Det



Rebecca Weidmo Uvell

numret kan delas ut av många olika myndigheter, till exempel av polisen för att i hemlighet kunna ha koll på personer under brottsutredningar, eller av Transportstyrelsen när utländska medborgare köper en bil i Sverige

En rad myndigheters frikostiga utdelning av samordningsnummer utan tillräcklig identitetskontroll har under lång tid skapat oreda och legat till grund för en omfattande välfärds kriminalitet.

– Det stämmer att numren används i olika former av välfärdsrelaterat fusk, men det är inte själva numren i sig utan det är när de används i kombination med arbetstillstånd, inkomster och liknande som de ger upphov till kriminalitet, säger Tobias Wijk, verksamhetsutvecklare på folkbokföringen.

Finansminister Magdalena Andersson berättade vid en presskonferens i januari i år att det utfärdats över en miljon samordningsnummer i Sverige. Enligt Tobias Wijk är hälften så kallade ostyrkta nummer vilket innebär att det saknas identitetshandlingar som underlag vid tilldelning. Det finns risk att

en och samma person kan ha flera nummer och konfrontera välfärdssystemen på olika sätt.

– Det finns ett samband mellan samordningsnumren och arbetslivskriminalitet. Med falska kontrolluppgifter kan en bild av löneinkomster byggas upp som ger tillgång till lån, leasing och annan kreditbaserad konsumtion, berättar Tobias Wijk.

Regeringen avser nu att föra in ändringar i systemet för samordningsnummer. Bland annat ska numren kunna avregistreras vilket, förbluffande nog, tidigare inte var möjligt. Numren ska också tidsbegränsas till fem år. Nummer som tilldelats före 2016 anses vara tilldelade 2016 och därmed kunna avregistreras 2021.

PERSONLIG INTEGRITET OCH SEKRETESS.

Begreppet personlig integritet är centralt för det svenska samhällssystemet, men så har det inte alltid varit. Personnumren infördes 1947 utan diskussion. Sekretess för att skydda integriteten tillkom på stordatorernas tid i början av 1970-talet då rädslan för storebrorssamhället var utbredd.

Men när välfärdssystemen växt så som de har gjort i Sverige har sekretessen blivit ett hinder för att avslöja välfärdsfusk. Skatteverket har sedan många år en brottsutredande enhet, men får inte söka i folkbokföringen trots att det är en intern enhet under Skatteverket. Myndighetspersoner sitter alltså vägg i vägg men får inte dela information.

– Det är märkligt att möjligheten inte redan finns men sekretessreglerna skrevs i en annan tid med ett helt annat samhälle. En av lagstiftningens viktigaste uppgifter är att spegla den allmänna tidsandan. Rättsmedvetandet måste



Tobias Wijk

följa med utvecklingen i samhället. Sekretesslagstiftningen är gammal och obsolet, säger Stefan Lundberg, chefsåklagare på Ekobrottsmyndigheten.

Vidare nedprioriterar polisen konsekvent välfärds kriminalitet

FUSKET



Stefan
Lundberg

denom att lägga ner polisanmälningarna trots att de serveras nästan färdiga förundersökningar. Till viss del beror det på sekretessen som försämrar bevisläget.

– När vi tar upp sekretessfrågan skapar det snabbt en politisk låsning. Vi har försökt driva frågan mot justitie-

departementet som har huvudansvaret, men konsekvenserna av en ändring ligger på en rad andra departement, till exempel arbetsmarknad och finans. Det betyder att

den vänstra handen inte vet vad den högra gör och därför hånder inget, säger Pia Bergman, Skatteverkets nationella samordnare mot grov ekonomisk brottslighet.



Pia
Bergman

Som en följd av coronakrisen har regeringen plötsligt beslutat om en förordningsändring. Från den 1 juni

kan uppgifter om ekonomiska förhållanden delas mellan beskattningsverksamheten och folkbokföringen.

BIOMETRISK DATA, det vill säga aatt kunna mäta delar av kroppen elektroniskt för att identifiera individer.

Digitaliseringen av myndigheternas service brukar ofta beskrivas som en framgång. Bank-ID och Swish har gjort administrationen av bank- och myndighetsärenden enklare och minskat behovet av kontanter. Baksidan är att kriminella och bedragare också använder tjänsterna inte minst för att utnyttja välfärden. Övergången till mer digitala och automatiserade tjänster har även lett till ökad risk för felaktiga utbetalningar.

Larmen om identitetsfusk kopplat till e-legitimationer kommer allt tätare. Det beror ofta på att Migrationsverket inte får kontrollera biometriska data mellan asylsökande och ansökningar om studerande-, anknynings- eller arbetstillstånd. Redan 2018 begärde Migrationsverket att Justitiedepartementet skulle ändra lagstiftningen rörande biometri. Ändå har inget hänt.

– Vi kommer inte ifrån att en etisk och säker användning av biometri är en förutsättning för att vi ska kunna säkra identitetshandlingar fullt ut, säger Pia Bergman. ■

NÖDVÄNDIGA ÅTGÄRDER

Resurser från det allmänna ska inte gå till fuskare eller kriminella. Trots alla utredningar och rapporter finns ingen övergripande plan för att verkligen stoppa problematiken.

Men opinionsbildaren Rebecca Weidmo Uvell har satt samman ett antal raka förslag, som borde ha genomförts för länge sedan. Här återges några av hennes förslag med vissa tillägg.

→ **Inför utlänningslegimitation för att få stopp på den omfattande handeln med id-handlingar** som i dag pågår. Individer som uppehåller sig i Sverige ska inte kunna göra någonting om de inte har en av polisen utfärdad utlänningslegimitation. Såväl asylsökande som arbetskraftsinvandrare, studenter eller forskare ska ansöka om och få legitimationen när de kommer hit. Den ska också automatiskt ogiltigförklaras i systemet när exempelvis asylsökande fått avslag en tredje gång. Utan utlänningslegimitation får man inte söka en enda välfärdsförmån. Det ska också avkrävas för all vård som inte är akut.

→ **Avskaffa samordningsnumren** och ersätt dem med ett nytt system som kräver legitimering och lämnande av biometriska data hos polis, exempelvis en utlänningslegimitation. Alla samordningsnummer raderas ur samtliga databaser efter detta. De som får utlänningslegimitation ersätts i systemen med ett nytt legitimationsnummer, resten försvinner. Några av dessa förändringar är på gång. (Se även artikel till vänster.)

→ **Den som får en bidragsansökan beviljad i Sverige** måste kryssa i

en ruta om att man också godkänner att informationen delas med andra berörda myndigheter. Det kan verka avskräckande för oseriösa och är inte heller något problem för seriösa ansökningar. Tillsammans med en verklig nystart för samordningsnumren blir det heltäckande.

→ **Skatteverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska kunna dela information** med varandra och med Migrationsverket och Polisen. Även kommunernas socialtjänster ska ha rätt att avropa information vid ansökningar om försörjningsstöd och andra bidrag.

→ **Ingen förmån via Försäkringskassan** kan enbart vara kopplad till att man är folkbokförd här. Rättigheter i välfärdsystemen ska vara kopplade till inkomst på olika sätt. Det skulle vara en brottsförebyggande kontrollåtgärd då man i dagsläget inte kan lita på folkbokföringsregistret.

→ **Ge Försäkringskassan möjlighet** att i brottsförebyggande syfte bättre kontrollera ansökningar om assistans för funktionshindrade (LSS). Det kan ske genom att Försäkringskassan får relevant information från andra myndigheter vilket i dag är svårt på grund av sekretesshinder.

→ **Inför en elektronisk varning** i Skatteverkets system när fler än två vuxna individer skriver sig på samma adress. Varningen innebär att myndigheterna fysiskt ska kunna kontrollera vilka som bor där och deras relation till varandra. En sådan spärr skulle kunna bli ett led i kvalitets-säkringen av folkbokföringen, men fler åtgärder kan behövas, exempelvis strängare straff för de som organiserar denna typ av folkbokföringsbrott. ■